

Eg orki ikki at vera her

- Eg nýðist burtur, tí eg orki ikki hetta lívið, sum bara er at arbeiða, sova og hugsa um pengar. Tað er blivið so eyðmýkjandi at vera í Føroyum, sigur útvarpsmaðurin Sonne Smith, sum um ein mánað flytir til Danmarkar við familjuni - fyríbils

Tað hevur fleiri ferðir verið frammi, at tað nú ikki bara eru arbeiðsleys, sum rýma úr Føroyum. Nú flyta eisini fólk í fóstum arbeiði og við tryggari inntøku.

Fleiri av hesum fólkum leggja ikki í at stíga fram alment og siga, at tey flyta. Tað liggur framvegis í teimum, at tey skulu vera takksom fyrri at hava arbeiði. Men tosar tú við tey, so siga tey orsökina vera, at tey rýma undan skattatrystinum. Tey eru leidd av orðaskiftinum um bankakanningina, samstundis sum alt annað orðaskifti er stöðgað. Ein sigur eisini, at sjálvt um tey klára seg figgarliga, valdu tey at fara, meðan børnini enn eru smá, tí tey hildu ikki, tey kundu bjóða børnunum eina so ótrygga framtíð í Føroyum.

Millum teirra, sum í summar flyta av landinum eru útvarpsmaðurin Sonne Smith, konan Anna og niggja ára gamla dóttirin Maria Kristina.

Sonne hevur fast arbeiði í útvarpinum, Anna er lærari. Nú rýma tey, tí tey orka ikki at vera her longur.

- Eg eri fullkomiliga uppsteðgaður, sálarliga og líkamliga útkoyrdur, sigur Sonne Smith.

Tey eru domi um familjur, sum ikki klára seg, sjálvt við tveimum tryggum inntøkum.

- Eg sigi sum er: Tá skatturin er góddin, og gjaldið til heildarkontoina í Sparikassanum er tikið av, resta næstan 1000 krónur í. Avlopið av hennara lön fer til mat og klæðir til barnið, men so er einki eftir, og vit orka ikki eina óvænada rokning, sigur Sonne.

- Tað sigur seg sjálvt, at her er nakað spennandi gald, tá sjálvt vit við tveimum góðum inntøkum hava tað so hart. Høga skattatrystið er út um alt mark. Vit verða mald sundur.

- Eg kann nevna, at tá lönirnar fóru niður í 1993, hækkaði skattaprocentið í Havn samstundis, og tá lönur vit næstan 3000 krónur færri at liva av.

Fingu ikki billigari hús

- Hava tit ikki bygt ov dyrt? Tá vit skuldu byggja, tosaðu vit eitt heilt ár við bankan um figging. Allar útrokningar søgdu tað sama. Tað bar ikki til at fáa eini hús upp fyrri minni enn eina millión krónur. Tað ber heldur ikki til í dag, um so bankaefirlitið sigur húsini bara vera helvtina verd, sigur Sonne, sum vísir aftur, at tey hava livað yvir evni.

- Vit hava hugsað leingi um at farið, og ein dagin tóku vit knappliga avgerðina. Bæði hava søkt um farloyvi. Tað skuldi verið lætt hjá Onnu sum lærara at

fingið arbeiði niðri, og eg fari at royna at finna okkurt.

- Eg helt ikki, at eg longur kundi bjóða mær og mínum hetta lívið longur. Lívið er bara at arbeiða og sova og royna ikki at tosa ov nógv um pengar fyrri ikki at spilla fyrri barninum.

Einsligt

- Eg upplivi tilveruna her, sum kundi eg tað sama búð á mánaðum. Vit sigga eingi fólk, tí øll eru ov móð og í ov ringum lag til at vitja onnur. Øll hugsa bara um pengar.

- Fyríbils hava vit fingið farloyvi í eitt ár, og fyrri okkum ræður um at sleppa burtur frá hesum lívinum í eina tíð. Eg vænti ikki at finna Paradís í Danmark, men har verður so ikki verri hjá okkum at vera enn her.

Sonne heldur lítið um sonevndu sethúsaloysnina, tí útrokningar vísa, at familjur, sum gjalda 80.000 krónur í rentu, nú sleppa 400 krónur lættari. Og tað er treytað af fastari inntøku, sum røkkur til húsalánini. Um tey hava nakað eftir at liva av, verður ikki spurt um, tá fólk hava fasta inntøku.

Hvør skal gjalda?

- Nú tosaði Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður, eisini um at geva skattalætta fyrri eitt trisíffrað tal av milliónum. Men eg spyrji bara, hvør skal so gjalda? Tað ber ikki til at koma við meira óbeinleisni skatti.

- Eg havi illgruna um, at teir ráðandi antin foreingja, skilja ikki ella vilja ikki skilja, hvussu ávarslig støðan er hjá fólkum, ella eisini er tað meiningin at fáa fólkatalið niður, og síðan kann onkur ráða yvir lagnum okkara.

- Vit hava leingi vítað, at arbeiðsleys ikki klára seg, og nú gongur heldur ikki hjá okkum við góðari inntøku. Eg veit eisini um eldri fólk, sum vóru skuldarfrí, men sum hava roynt at hjálpt børnunum. Børnini hava ikki klárað seg kortini, og nú eru foreldrinu komin í neyð av skuldini.

Sonne sigur, at hjá teimum var tað ikki nokur tung avgerð at fara. Dóttirin dugir væl dans, og hon gleðir seg. Anna er lærari, og hon hevur als einki ímóti at fara burtur, tí hon hevur ongan tíð roynt at búð í Danmark. Sonne hevur nógv góð vin fólk í Danmark, og tey fara til Álborg, har beiggja Sonna býr. Dóttirin er skrivað inn í ein góðan skúla har.

Framtíðin

Sonne er svartskygður um framtíð Føroya.

- Vánaligur politikkur og eitt ábyrgdarleyst vinnulív hava oyðilagt hetta landið. Tað hevði gjørt tað sama,

Sonne Smith, útvarpsmaður. Nú fer hann eisini av landinum

um bankin var bjargaður, ella øll fóru av knóranum, tí skuldin kann ikki gjaldast aftur kortini. Eg haldi tað vera so eyðmýkjandi fyrri okkum føroyingar, tí stoltleikan hava vit øll í okkum. Eg kalli hetta trældóm, nú tingið eisini er fullkomiliga niðurbundið, sigur Sonne, sum so mangur ber ótta fyrri, at onkur ætlan liggur aftanfyrri.

- Eg haldi, at Føroyar nýðast at taka loysing, tí nú er hetta aftur bara eitt hjálband. Danir ráða í øllum spurningum. Sum ein vinmaður tók til: Tað er nakað heilt galið, tá føroyingar eisini mugu biðja Nyrup um loyvi at sleppa til útróðrar.

Sonne og Anna ætla ikki at sleppa húsunum. Tey hava fingið avtalu við peningastovnar, og ætlanin er at leiga húsini út.

- Eg eri ikki beiskur, men realistiskur og haldi meg nýðast at fara burtur. Eg havi ongantíð havt nakað ímóti at gjalda mín part til samfelagið, men eitt mark má vera, sigur Sonne, sum vónar at koma aftur um eitt ár ella tvey, og at skilið tá er sloppið at ráða í Føroyum.

randi

Um nóg stórir áhugi er, skipar STH fyrri grunðskeiði í ACCESS (Windows)

Skeið nr. 95022.1

Endamálið við skeiðinum er at læra luttakarar at brúka ACCESS-database.

Tíð:	25 tímar.
	Mikudagin 14. juni 1995
	Hósdagin 15. juni 1995
	Fríggjadagin 16. juni 1995
	Mánadagin 19. juni 1995
	Týsdagin 20. juni 1995

Allar dagar kl. 16.15-20.15.

Luttakaratal: Pláss er fyrri 12 fólkum.

Stað: Føroya Handilsskúli í Tórshavn.

Skeiðleiðari: Bo Warberg.

Kostnaður: Kr. 2.600,- fyrri hvønn, iroknað frálæru, bók og mat.

Tilmelding í seinasta lagi mikudagin 7. juni 1995.

Nágreniligar upplýsingar og tilmeldingarblað fáast á Føroya Handilsskúla í Tórshavn.

SKEDIÐTÆNASTA HANDILSSKÚLANS

STH★Eftir- og víðariútbúgving á Føroya Handilsskúla

Postsmoga 177, Marknagilsvegur 77, 110 Tórshavn, Tlf. 17177, Fax 13374

